

ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ယက်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ COVID -19

စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက်ကို

ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်း

စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက် ၂၀၂၀

မြန်မာနိုင်ငံ၏ COVID-19 စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုသက်သာရေး စီမံချက်ကို ဝေဖန် ဆန်းစစ်ခြင်း

၂၀၂၀ခုနှစ်ဧပြီလ ၂၇ ရက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် COVID-19 စီးပွားရေး ထိခိုက်မှု သက်သာရေးစီမံချက် (CERP) ကို “အားလုံးတစ်ပေါင်းတည်းကျော်လွှားခြင်း”¹ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကြေညာ ခဲ့သည်။ ဘီလီယံများစွာအသုံးပြုမည့် ဤအစီအစဉ်သည် ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် သက်ရောက်သော စီးပွားရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည်။ ကိုဗစ်ရောဂါကပ်ကြောင့် လုပ်ဆောင် လာသည့် အပြင်မထွက်ရ အမိန့်များသည် လူထုများအား ခရီးသွားလာခြင်း၊ ဈေးဝယ်ခြင်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ခြင်းများကို တားဆီးခဲ့ပြီး ကုန်သွယ်ရေးကို ပိတ်ဆို့လိုက်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုများ များစွာလျော့ကျ လာသည်။

ကမ္ဘာတလွှားရှိ နိုင်ငံအများအပြားသည် ကိုဗစ်-၁၉ စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုများ ကုစားရေး အစီစဉ်များကို အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိနေကြသည်။ ဤကာကွယ်မှုအစီစဉ်သည် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်စေရန်နှင့် ဖယ်ကျဉ်ခံထားသောအုပ်စုများဖြစ်သည့် ဆင်းရဲသားများနှင့် နေ့စားလုပ်သားများစသည့် လိုအပ်ချက် အမြင့်မားဆုံး ပြည်သူများအား တိုက်ရိုက်ကူညီပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ စီးပွားရေး ရေရှည် တည်တံ့စေရန်အတွက် ခရီးသွားလုပ်ငန်းအပေါ်မှီခိုသည့် ကုမ္ပဏီများအပါအဝင် အသေးစားနှင့် အလတ်စားကုမ္ပဏီများအား ချေးငွေများထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ အစိုးရမှ ယာယီနည်းလမ်းများဖြင့် ထောက်ပံ့ထားသော အစီစဉ်သည် ရောဂါကပ်ဆိုး လွန်မြောက်သည့် ကာလအထိ လိုအပ်ချက် အများဆုံးပြည်သူများ၏ အလုပ်အကိုင်များတည်မြဲမှုရှိစေရေးနှင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေများရှိစေရန်ရည်ရွယ် သည်။

စီးပွားရေး ရေရှည်တည်ငြိမ်မှုရှိစေရန် အစိုးရမှ ကြိုးပမ်းနေသည့် အခြားနည်းလမ်းများမှာ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းအသစ်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်း သစ်များအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အချို့သောနိုင်ငံများတွင် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များကို အစိုးရကပံ့ပိုးပေးခြင်းများရှိပြီး ချေးငွေများပြန်ပေးရန် အခက်အခဲရှိနေသော ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် တသီးပုဂ္ဂလပိုင် ဘဏ်များအနေဖြင့် ဆက်လက်လည်ပတ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဘဏ်များအား အစိုးရမှ အုပ်ချုပ်စီမံမှုနှင့် စောင့်ကြပ်မှုများကို စနစ်တကျလုပ်ဆောင်ပြီး ယင်းသည် ဘဏ်များရှိ သာမန်ပြည်သူများ၏ စုဆောင်းငွေများကို ကာကွယ်ပေးကာ ချေးငွေအသစ်များ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အခြေအနေကို ဖန်တီးပေးပြီး စီးပွားရေးကိုပြန်လည်အသက်ဝင်စေ မည်ဖြစ်သည်။

¹ <https://www.mopfi.gov.mm/my/blog/45/11310>

ဗိုင်းရပ်စ်ကို ထိန်းချုပ်ရန်နှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရန်ကြိုပမ်းနေစဉ်အတွင်း ကိုဗစ်-၁၉ ထိခိုက်မှု သက်သာရေး အစီအစဉ်များကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အစီစဉ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် အကောင်းဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဒီဇိုင်းရေးဆွဲနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများ များစွာဖြစ်ပေါ် နေသည်။ အဆိုပါ ကုစားရေး အစီစဉ်များသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ခွဲဝေချထားသည့် အများပြည်သူ ရံပုံငွေများသည် ထိခိုက်နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများသော ပြည်သူများ၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ အများဆုံးဖန်တီးပေးနိုင်သည့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ ရောက်ရှိစေရမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဒီမိုကရက်တစ်နိုင်ငံများ၌ပင်လျှင် စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးရံပုံငွေများကို စီးပွားရေး လုပ်ငန်း ကြီးများအား ငွေကြေးခိုင်မာမှုရှိစေရန် မှားယွင်းစွာ ပံ့ပိုးပေးနေသည်ကို တွေ့မြင်နေရသည်။ ဥပမာ- အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ကိုဗစ် အကူအညီပေးမှုများသည် “တရားမဝင်နှင့် အထောက်အထားမရှိသော အခွန်ထမ်းအလုပ်သမားများကို ဖယ်ထုတ်ထားသလို ပြည်သူများအား ထောက်ပံ့ပေးရန်ရည်ရွယ်ထားသော ဒေါ်လာဘီလီယံနှင့်ချီသည့် ရံပုံငွေများကို အများပြည်သူ ကြီးကြပ်မှုနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ လုံလောက်စွာမရှိပဲ ဧရာမကုမ္ပဏီကြီးများအား ထောက်ပံ့ပေး ခဲ့သည်။”² အစိုးရ၏ထောက်ပံ့ရေးအကူအညီများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ကောင်းမွန်သော ပေါ်လစီများဖြင့် ဒေသအတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ တည်တံ့ရေးကို ဦးတည် စဉ်းစားပေးသင့်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ CREP သည် အနည်းဆုံး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံ³ တန်ဖိုးရှိသည့် အကြီးမားဆုံး နိုင်ငံခြားချေးငွေများ လိုအပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း စီမံချက်အသေးစိတ်အချက်အလက်များမှာ အကန့် အသတ် ရှိနေသည်။ ထို့အပြင် ရှည်လျားစွာဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ပဋိပက္ခများကြောင့် အဆိုပါ ကုစားရေးအစီစဉ်များသည် အထူးအရေးပေါ် စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပြည်တွင်းစစ်အကျိုးဆက်အဖြစ် သဘောထားကွဲလွဲမှုများ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဖြစ်တည်နေခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးဖွဲ့စည်းမှုများမှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု အလွန်ကြီးမားခြင်းတို့ကြောင့် အစိုးရမှ ပြည်သူများနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များအား တာဝန်ခံနိုင်မှုမရှိခြင်းကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် ခက်ခဲနေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ CERP အား လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက် ထွက်ရှိချက်အရ စီမံချက်သည် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အခြေခံအားနည်းချက်များ၊ ကွာဟချက်များစွာရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အဆိုပါစီမံချက်သည် နိုင်ငံခြားချေးငွေများကို အသုံးပြုကာ စီးပွားရေးထိခိုက်မှု သက်သာရေး အတွက် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများ၊ အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊

² <https://www.hrw.org/news/2020/03/30/us-economic-relief-package-shortchanges-workers>
³ <https://www.mmtimes.com/news/government-expects-2-billion-international-aid-covid-19-response-plan.html>

အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စွမ်းအင်ကဏ္ဍစီမံချက်များတွင် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော ကုမ္ပဏီများ အား အဓိကထား ထောက်ပံ့ပေးရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ အချုပ်ဆိုရသော် အဆိုပါကုမ္ပဏီများအား အစီစဉ်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ မြန်မာပြည်၏ ပြည်တွင်းစစ်ပဋိပက္ခများအား အဓိက တွန်းအား ဖြစ်နေသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအောက် ရောက်နေသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု အခြေပြု စီးပွားရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားများအား အားကောင်းရန် ပြုလုပ်ပေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့များအနေဖြင့် မြန်မာအစိုးရအား သန်းနှင့်ချီသော ချေးငွေများဆက်လက်ချေးပေးနေသည့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများသော ပြည်သူများအနေဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ တို့ကို ကြုံတွေ့နေရဦးမည်ဖြစ်သည်။ CERP စီမံချက်အား နိုင်ငံကာမှ ထောက်ပံ့မှု သည်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ပမာဏကြီးမားလှသော နိုင်ငံတကာချေးငွေများအား အစိုးရမှ ၎င်းတို့၏ဘဏ္ဍာတိုက်များအား ဖြည့်တင်းရန်နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများအား ပိုမိုအားကောင်းရန် ကပ်ဆိုးမှတစ်ဆင့် အမြတ်ထုတ် အသုံးပြုနေ လျက်ရှိသည်။ ဤအစီအစဉ်များသည် တိုင်းရင်းသားများ နှင့် နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော်ကြာပြည်တွင်းစစ်ချုပ်ငြိမ်းကာ စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ထူထောင်နိုင်ရန် ရည်မှန်းချက်များအတွက် ဘေးဆိုးများသာ ဖြစ်ပေါ်လာ စေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏စိုးရိမ်မှုများကို ဤစာတမ်းငယ်က အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာပြည်၏ CERP နှင့် ပတ်သက်သည့် အဓိက စိုးရိမ်ချက်များ

၁။ မြန်မာပြည်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ချေးငွေများအပေါ် တာဝန်ယူနိုင်မှု အားနည်းသည့် မှတ်တမ်းများ

မြန်မာနိုင်ငံသည်ကမ္ဘာပေါ်တွင် သဘာဝသယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲမှုတည်ဆောက်ပုံ၌ သတ္တမမြောက် အဆိုးဆုံး နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အလွန်အမင်း စိုးရိမ်စရာကောင်းစွာ အဆင့်များ ကျလာနေခြင်းသည် “လူ့အဖွဲ့အစည်းအား သဘာဝသယံဇာတ တူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းမှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိစေရေး အာမခံချက်ပေးရန် စီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင် ကင်းမဲ့သော နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ အချို့သော ကုမ္ပဏီများနှင့် အထက်တန်းလွှာ အချို့သည်သာ အကျိုးခံစားခွင့်ကို ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။”⁴

⁴ <https://resourcegovernance.org/sites/default/files/documents/2017-resource-governance-index.pdf>

၂၀၁၄ ခုနှစ်တစ်နှစ်ထဲမှာပင် စစ်တပ်ကထိန်းချုပ်ထားသော ကျောက်စိမ်းကုန်သွယ်မှုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁ ဘီလီယံခန့်သည် ဒေသခံပြည်သူများနှင့်အစိုးရများက အကျိုးခံစားခွင့်မရှိပဲ မြန်မာစစ်တပ်အရာရှိများနှင့် သူတို့၏ခရီးစဉ်များထံရောက်ရှိသွားသည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ကြသည်။⁵

မြန်မာစစ်တပ်၏ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း၊ ပြည်တွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလက် နက်ကိုင်အင်အားစုများအား စစ်ဆင်ရေးအတွက် ဝင်ငွေများ သုံးစွဲမှုများကြောင့် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားကြေးမြီကို မဆပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်ဂျပန်၊ အမေရိကန်၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နှင့်အခြား နိုင်ငံများက အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဘီလီယံကို လျော်ပစ်ပေးခဲ့ကြသည်။⁶

မြန်မာနိုင်ငံအား ကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအပေါ်မျှော်လင့်သောအားဖြင့် ကြီးမားသော ပမာဏရှိ ကြေးမြီများကို လျော်ပေးခဲ့သော်လည်း လက်ရှိအချိန်အထိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှိနေသေးသည်မှာ ချေးငွေများကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်သည့် အထောက်အထားပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေ ၄ ဦးတွင် တစ်ဦးသည် ဆင်းရဲသူများဖြစ်ကြပြီး ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်သော ပြည်သူများသည် မြို့ပြတွင်နေထိုင်သူများထက် ၃ ဆနီးပါး အနေအထား ပိုမိုနိမ့်ကျပြီး အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။⁷ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအား စီမံခန့်ခွဲမှု မှားယွင်းမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုညံ့ဖျင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနှင့် လူမှုဝန်ဆောင်မှု များအား လုံလောက်စွာ ရံပုံငွေချပေးမှုမရှိခြင်းက မီးလောက်ရာ လေပင့်ဆိုသလို ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို ပိုမိုဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်သည် ဆင်းရဲငတ်မွတ်မှု ဗဟိုရောက်ရှိနေသော ဒေသခံပြည်သူများအတွက် စီးပွားရေး ကြပ်တည်းမှုကို အသက်ဆက်စေသလို ဖြစ်စေခဲ့သည်။ CREP ၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်အရ “ မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြေးမြီ ကြီးအခြေအနေနှင့် တည်ငြိမ်သော မက်ခရိုစီးပွားရေး အနေအထားသည် လိုအပ်သော နိုင်ငံ၏ အသုံးစရိတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့်သ ဘောဖြစ်သည်။”⁸

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝသယံဇာတများမှ ဝင်လာသော ကြီးမားသော ဝင်ငွေများသည် အစိုးရ၏ အားနည်းပြီး အနိုင်နိုင်ပြဌာန်းထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကြောင့် စစ်တပ်ကိုသာ တိုက်ရိုက် အကျိုးရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအား လွဲမှားစွာ စီမံခန့်ခွဲခြင်းသည် သယံဇာတများကို ထုတ်ယူခြင်းနှင့် စစ်တပ်မှအကြီးအကျယ်ထိန်းချုပ်ထားသည့် ကချင်၊ ရှမ်း၊ ကရင်ပြည်နယ်များတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြည်တွင်းစစ်သက်ဆိုးရှည်မှုနှင့် ဆက်နွယ်နေသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ မြန်မာစစ်တပ်အနေဖြင့် ဒေသခံအလုပ်သမားများအား တရားမမျှတစွာ

⁵ <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/oil-gas-and-mining/myanmarjade/>
⁶ <https://www.pri.org/stories/2013-05-26/japan-forgives-myanmar-debt-offers-investment-and-aid>
⁷ <https://www.mm.undp.org/content/myanmar/en/home/presscenter/articles/2019/mlcs-poverty-report.html>
⁸ [https://eurocham-myanmar.org/uploads/7a892-cerp---final-report-\(1\)5713756333092471786.pdf](https://eurocham-myanmar.org/uploads/7a892-cerp---final-report-(1)5713756333092471786.pdf)

လျော်ကြေးပေးခြင်းသည် ဒေသခံပြည် သူများ၏ အကျိုးစီးပွားထက် မြန်မာစစ်တပ်၏ စီးပွားရေး အကျိုးစီးပွားကို ပိုမိုအလေးထားခြင်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါ လုပ်ရပ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်သည် ရံပုံငွေခွဲဝေချထားရေးနှင့် ဖြန့်ဝေရေးတို့အတွက် ယုံကြည် ရှိမရနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အချက်အလက်များရှာဖွေရေးမစ်ရှင်က နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအား “မြန်မာစစ်တပ်နှင့် စစ်တပ်၏ထိန်းချုပ်မှုနှင့် စစ်တပ်အားမီခိုနေသော ကုမ္ပဏီများအား အဆက် အသွယ်များဖြတ်တောက်ရန်” တိုက်တွန်းခဲ့သည်။⁹ “ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ စစ်တပ်ကရရှိသော ဝင်ငွေများသည် ယင်းတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို အရေးယူမှုမှ ကင်းလွတ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုကို သိသာစွာ တိုးမြှင့်စေသည်” ဟု မစ်ရှင်မှ ထောက်ပြခဲ့သည်။¹⁰

ထပ်မံစိုးရိမ်စရာကောင်းသည်မှာ မြန်မာစစ်တပ်သည် နာမည်ဆိုးနှင့် ကြော်ငြာခြင်းခံရသော်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင် ရာငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ဂျပန်အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီသည် မြန်မာ့ စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက် CREP အား ချေးငွေများ ဆက်လက်ထုတ်ပေး နေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လုပ်ဆောင်ချက်သည် အန္တရာယ်ရှိပြီး တာဝန်မဲ့မှုကိုလည်းဖြစ်စေသလို ဆယ်စုနှစ်များ စွာကြာ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပြည်တွင်းစစ်ကို ရှည်လျားစေမည်ဖြစ်သည်။ အများပြည်သူအနေဖြင့် ကြွေးမြီများနှင့် အစိုးရ၏ ကတိကဝတ် ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးများအား သယ်ဆောင်ရန် တာဝန်မရှိပေ။

၂။ အမည်ပျက် ဘဏ္ဍာရေး စနစ်အတွင်းသို့ လူထု ရံပုံငွေများ ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ၏ စနစ် အပေါ် ထိန်းချုပ်မှု ပိုမိုလျော့ချခြင်း။
(CERP sections: 1.1.2, 2.1.2, 2.1.6, 2.2.1, 2.2.2, 2.4.1,)

နိုင်ငံတကာ ချေးငွေအမြောက်အများအား ပြည်တွင်း ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များသို့ပေးမည်ဖြစ်ကြီး အဆိုပါဘဏ်များ အနေဖြင့် ကန့်သတ်မှုအနည်းအကျဉ်းဖြင့် ချေးငွေများပိုမိုရယူနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သလို စွမ်းဆောင်ရည်မဲ့ချေးငွေများ စီစစ်မှုကို ရွှေ့ဆိုင်းထားရန်မှာ CREP ၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အနေဖြင့်ပါရှိသည်။

တကယ်တမ်းတွင် ကပ်ဘေးမစတင်မီကပင် မြန်မာပြည်၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များတွင် “စွမ်းဆောင်ရည် မဲ့အကြွေး” ပြဿနာ ကြီးမားစွာရှိသည်။ စွမ်းဆောင်ရည်မဲ့အကြွေးဆိုသည်မှာ ချေးယူသူက ပြန်မဆပ်တော့သည့်အကြွေးများ ဖြစ်သည်။ ဘဏ်များက နောက်ထပ်အကြွေးများကို ဘေးကင်းစွာ ထပ်မံချေးငွားပေးနိုင်သည့်ပမာဏကို တွက်ချက်ရန်အတွက် ယင်းစွမ်းဆောင်ရည်မဲ့ အကြွေးများကို

⁹ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24868&LangID=E>
¹⁰ Ibid

ဘဏ်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုနှုန်းယူရသည်။ သို့ရာတွင်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များတွင် ထိုမကောင်းသော အကြွေးများမှာ ပမာဏအားဖြင့်အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၅ ဘီလီယံ¹¹ ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များတွင် ဘေးကင်းစွာ ထပ်မံချေးပေးရန်ငွေကို ထပ်တိုးဆန့်ထုတ်ရန် ခက်ခဲလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် ကပ်ဘေးမစတင်မီကတည်းကပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ၏ အရံငွေသား¹² မှာ အာဆီယံနိုင်ငံများ အားလုံးတွင်အနည်းဆုံး ပမာဏသာရှိပြီး စွမ်းဆောင်ရည်မဲ့ ချေးငွေများကြောင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းပြုလဲမှုများမှ အကာကွယ်ဖြစ်ရန် အတွက် အရံငွေသားမှာ အလွန် အရေးပါသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင် အီးယူ¹³နှင့်ဘဏ္ဍာရေး အထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ (FATF)¹⁴ နှစ်ခုလုံးက မြန်မာနိုင်ငံကိုသူတို့၏ ငွေကြေးခဝါချမှုအမည်ပျက်စာရင်းတွင်ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကြီးကြပ်မှုအားနည်းခြင်းက မြန်မာ့ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အတွင်းသို့ တရားမဝင်ကျောက်စိမ်း၊ ပယင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး ကုန်သွယ်မှုကဲ့သို့သော ရာဇဝတ်လုပ်ငန်းများမှ အကျိုးအမြတ်များ ခဝါချဝင်ရောက်နိုင် နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အများပြည်သူရံပုံငွေအား လက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြု သင့်ပေ။ နဂိုမူလ စီမံအုပ်ချုပ်မှုညံ့ဖျင်းခြင်း၊ အမည်ပျက်စာရင်းရရှိထားသည့် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်လုပ်ငန်းများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ်လုပ်ငန်းများ ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ အားနည်းစေမှုကို မဖြစ်စေသင့်ပေ။ IFIs များဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) တို့မှ ယခုကဲ့သော ချို့ယွင်းချက်များ ရှိနေသော ဘဏ္ဍာရေးစနစ်များ၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်မီ ကြီးမားသော ရေရှည်ချေးငွေများကို ထုတ်ချေးနေခြင်းသည် လက်မခံနိုင်စရာ ဖြစ်သည်။

ယင်းပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ၏ အကြွေးနှင့်ချေးငွေများအား မည်သူက အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိသည် နှင့်ပတ်သက်ပြီး လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ထိုချေးငွေများ၏ ၈၈%¹⁵ ကျော်မှာ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီများက အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အခြားသော ကဏ္ဍများဖြစ်သည့် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SME) ဖြစ်သည့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်ငှားရမ်း ဝယ်ယူခြင်းတို့မှာ ၄.၇%၊ ၂.၃% နှင့်၂.၁% သာ အသီးသီးရရှိကြပြီး အိမ်ယာ ချေးငွေမှာ ငွေချေးငှားမှုအတိုင်းအတာ စုစုပေါင်း၏ ၀.၄% သာရှိသည်။¹⁶

¹¹ https://www.krungsri.com/bank/getmedia/a51f8424-fba9-4cad-b8b4-0c55eeb66cbe/RI_Myanmar_Banking_Stability_191118_EN.aspx
¹² Ibid
¹³ <https://www.mmtimes.com/news/eu-puts-myanmar-money-laundering-blacklist.html>
¹⁴ <https://www.google.com/url?sa=D&q=https://www.mmtimes.com/news/fatf-puts-myanmar-money-laundering-watchlist.html&ust=1598159520000000&usg=AOvVaw2XDCXQF0UM1Tg4VumJ4BvU&hl=en&source=gmail>
¹⁵ https://www.krungsri.com/bank/getmedia/a51f8424-fba9-4cad-b8b4-0c55eeb66cbe/RI_Myanmar_Banking_Stability_191118_EN.aspx
¹⁶ Ibid

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ၏ ချေးငွေအားလုံး၏ ၈၀% ကျော်သည် ရန်ကုန်အခြေစိုက် ဖောက်သည်များအတွက်သာဖြစ်ပြီး နောက်ထပ် ၁၂% မှာ မန္တလေးတွင်¹⁷ နေထိုင်သူများအတွက် ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များက ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ နှင့်ချင်းပြည်နယ်များတွင် ငွေထုတ်ချေးခြင်းမှာ အလွန်ရှားပါးပြီး စုစုပေါင်းအားဖြင့် ယင်းနေရာများတွင်ငွေထုတ်ချေးမှုမှာ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ၏ ရှိနေသော စုစုပေါင်း ချေးငွေ၏ ၀.၆% သာ ရှိသည်။¹⁸ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာပြည်ရှိပုဂ္ဂလိကဘဏ်များသည် အဆိုပါ မြို့နစ်မြို့ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်သာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့်သဘောဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကျေးလက် ဒေသတွင်နေထိုင်ကြသော ပြည်သူများက ချေးငွေအနည်းငယ်ကိုသာ ရရှိကြသည်။ ထိခိုက်မှု အများဆုံးခံရသည့် ပြည်သူများ အများစုသည် ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသများ၊ ကျေးလက် ဒေသများတွင် နေထိုင်သောကြောင့် အဆိုပါချေးငွေဖြန့်ဝေမှုများကို ရယူရန် အလွန်ခက်ခဲနေသည်။

ပုဂ္ဂလိကဘဏ်ကဏ္ဍ၏ ကျဉ်းမြောင်းသော ပထဝီအတိုင်းအတာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အနည်းကျဉ်းသော လူဦးရေအစိတ်အပိုင်းကိုသာ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်စေသည့်အတွက် စီးပွားရေး၏ အဓိကကဏ္ဍဖြစ်သော စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကိုအနည်းငယ်မျှသာ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်သော ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ သို့ အများပြည်သူရံပုံငွေအား ထည့်သွင်းခြင်းသည် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ တိုင်သူပြည်သားများအတွက် တရားမျှတမှုမရှိပေ။

၃။ မြန်မာစစ်တပ်ပိုင်ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများက ပြည်သူ့ရံပုံငွေများ၊ အစိုးရမှအာမခံ ထားသော ချေးငွေများ၊ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များ ရရှိခြင်းရှိမရှိ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားနည်းခြင်း
(CERP: 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6)

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) အစိုးရမှ CERP အစီအစဉ်အားရေးဆွဲရာတွင် မြန်မာစစ်တပ်ပိုင် ကုမ္ပဏီများမှ CERP ချေးငွေများ ရယူခြင်းနှင့် အကျိုးအမြတ်များရရှိခြင်းတို့ကို တားမြစ်ထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များအား ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။¹⁹

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေး အစီရင်ခံမှုတွင် အစိုးရ အနေဖြင့် ကြီးမားသော CERP စီမံချက်အား ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် စွမ်းရည်မရှိကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ဝန်ခံခဲ့ သည်။ CERP တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ "ကိုဗစ်-၁၉ နှင့်ဆက်စပ်သော အသုံးစရိတ်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်းသည် ရန်ပုံငွေများအား

¹⁷ Ibid
¹⁸ Ibid
¹⁹ <https://www.frontiermyanmar.net/en/we-have-no-money-covid-hit-businesses-rush-to-secure-loans/>

စနစ်တကျ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်ကို သေချာစေခြင်းဖြစ်ပြီး လက်ရှိတွင် အဆိုပါ လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ပြည်တွင်းစာရင်းစစ်လမ်းညွှန် ချက်များမရှိပေ” ဟု၍ဖြစ်သည်။²⁰

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဆေးဆိုင်များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံလုပ်ငန်းများ၊ အာမခံလုပ်ငန်း များ၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းများနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများအပါအဝင် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၃၃ ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် ၁၀၀% စစ်တပ်ပိုင် ကုမ္ပဏီများဖြစ်သည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင် ကုမ္ပဏီလီမိတက် (MEHL) နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်း (MEC) တို့တွင် မြန်မာ စစ်တပ်မှ ကြီးမားစွာ ပါဝင်မှုရှိသည်။²¹ MEHL နှင့် MEC နှင့် ၎င်းတို့၏ ကုမ္ပဏီခွဲပေါင်း အနည်းဆုံး ၂၆ ခုတို့သည် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်ရှိ ကျောက်စိမ်းနှင့် ပတ္တမြားသတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင်ရရှိထားသည်။²² ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနောက်ကွယ်တွင် အဆိုပါ လုပ်ငန်းစီမံချက် များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနေသည့် စစ်တပ်မှ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို အစိုးရ၏ လစ်လျူရှုမှုဖြင့် စနစ်တကျ ချိုးဖောက်ကျူးလွန်လျက်ရှိသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ် (WB)၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၊ ဂျပန် နိုင်ငံတကာ ပူပေါင်းရေး အေဂျင်စီ (JICA) နှင့် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်(ADB) မှ ရယူမည့် CREP ချေးငွေများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့ ရံပုံငွေများအား ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ နာမည်ပျက်စရင်းသွင်းထားသည့် စစ်တပ်ပိုင် ကုမ္ပဏီများက မရရှိသင့်ပေ။

၄။ မိမိပြည်သူများနှင့် စစ်ပွဲဖြစ်နေသော အစိုးရမှဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရံပုံငွေများ မစီးဆင်းသင့် (CERP: 2.1.7, 3.1.2, 4.1.2, 4.1.3,)

နိုင်ငံတွင်း အစိုးရအသုံးစားရိတ်အားလုံး၏ ၃% ကိုသာ ပြည်နယ်သို့မဟုတ်ဒေသန္တရ အစိုးရ အဆင့်များအတွက် အသုံးပြုသည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။²³ ဤဖြစ်ရပ်တွင် ခန့်မှန်းခြေ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံရံပုံငွေသည် တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်များသို့ မည်သို့ ရောက်ရှိနိုင်မည်မှာ ရှင်းလင်း မှုရှိမနေပေ။ ထို့အပြင် ပိုမိုအရေးကြီးသည်မှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ကြီးမားသော အစိုးရ ဖွဲ့စည်းပုံ အောက်တွင် CERP လုပ်ငန်းများနှင့် စီမံကိန်းများသည် ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို မည်သို့ တာဝန်ယူမည်ကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာမသိရသေးပေ။

²⁰ <http://documents1.worldbank.org/curated/en/806001593183687694/pdf/Myanmar-Economic-Monitor-Myanmar-in-the-Time-of-COVID-19.pdf> pg 48
²¹ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24868&LangID=E>
²² Ibid
²³ <https://asiafoundation.org/publication/state-and-region-governments-in-myanmar-report/>

ထို့အပြင် အစီအစဉ် (၄.၁.၂) တွင် ထိခိုက်နစ်နာမှုကို ပိုမိုခံစားရသော ပြည်သူများအား ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းကို 'သင့်လျော်သောပမာဏ' ဖြင့် ပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း သေချာသတ်မှတ်ထားသည့် ပမာဏကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။²⁴ အမှန်တကယ်ထိခိုက်နစ်နာသူများ လိုအပ်ချက်ရှိသူများအား ဖော်ထုတ်ထား ခြင်း၊ စီစစ်ထားခြင်းမရှိပါက အစိုးရမှ ပေးသော အကျိုးခံစားခွင့်များကို ၎င်းတို့အနေဖြင့် အမှန်တကယ် လက်လှမ်းမီနိုင်မှု မရှိသည့် အခြေအနေ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာ တရားရုံးတွင် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုစွဲချက်များဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရစဉ်အတွင်း ၎င်းတို့၏ အမျိုးသား လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များအပေါ် ရံပုံငွေနှင့် အကာအကွယ်များပေးကာ ပြည်တွင်းစစ်တွင် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းပါဝင်နေသော အစိုးရမှ တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားများအားလုံးအတွက် သာတူညီမျှ ဂရုစိုက်သွားမည်မှာ ယုံကြည်နိုင်စရာမရှိပေ။

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင် အရပ်သားတိုင်းရင်းသားပြည်သူများမှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင်များအပေါ် ထိုးစစ်ဆင်နေသော စစ်တပ်၏ ပစ်မှတ်များ ဖြစ်နေလျက်ရှိသည်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အ ဖွဲ့အစည်းများထိန်းချုပ်ထားသောနေရာများနှင့် ရောယှက်ထိန်းချုပ် နေရာများရှိ ရွာသားများမှာ မြန်မာစကားမပြောဆိုနိုင်သူများ၊ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများ၊ မှတ်ပုံတင် မရှိသောကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်၏ အခြားတစ်ဖက်တွင်ရှိသော အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့များအား ရရှိရန် မသေချာပေ။

၅။ “အရှိန်အဟုန်မြှင့်” ဧရာမ အခြေခံ အဆောက်အဦး နှင့် စွမ်းအင် စီမံကိန်းများ (CERP: 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3)

အစိုးရက စီမံကိန်းတစ်ခုကိုအလျင်အမြန်လုပ်ဆောင်ရန်ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နေကျ လူထု စီစစ်မှုများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည့်အခါတွင်စီမံကိန်းကို “အရှိန်အဟုန်မြှင့်ခြင်း” ဖြစ်သည် ဟုဆိုလိုသည်။ ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်ယဉ်ကျေးမှုများကို ပျက်စီး စေသည့် မြန်မာအစိုးရ၏ ဧရာမ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မှု သမိုင်းကြောင်းနှင့်ထိုစီမံကိန်း အများစုမှာ တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် တည်ရှိမှုအပေါ် မူတည်လျက် CERP က ထောက်ပံ့သော စီမံကိန်းသစ်များသည် လက်ရှိတိုက်ပွဲများ ရှိမနေသည့်နေရာများတွင်ပင်လျှင် ပဋိပက္ခများကို တရှိန်ထိုး တိုးပွားစေနိုင်လိမ့်မည်။ အရှိန်အဟုန်မြှင့်ခြင်းကြောင့် တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် လုပ်ဆောင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တိုင်းသည် ပြည်သူများ၏ တရားဝင်မှုနှင့် အသိပေးညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်သည်ကို သတိမထားမိတော့ပေ။

CERP အောက်တွင် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရမှ

²⁴ [https://eurocham-myanmar.org/uploads/7a892-cerp---final-report-\(1\)5713756333092471786.pdf](https://eurocham-myanmar.org/uploads/7a892-cerp---final-report-(1)5713756333092471786.pdf)

အလျင်အမြန်ခွင့်ပြုခြင်းသည် အငြင်းပွားဖွယ်ရာ စီမံကိန်းကြီးများဖြစ်သည့် မြစ်ဆုံနှင့် မုန်တုံဆည်များကြောင့် ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများက ဆက်လက် စတေးရမည့် အနေအထားဖြစ်နေသည်။ အဆိုပါ အကြီးစားစီမံကိန်းများကို ဒေသခံများအား ၎င်းတို့၏ မြေများမှ နှင်ထုတ်ခံရခြင်း၊ တရားမမျှတသော လျှော်ကြေးများသာရရှိခြင်း (သို့မဟုတ်) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကြောင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများခံစားရခြင်း အစရှိသော ဓမ္မဓိဌာန် ကျအကြောင်းပြချက်များဖြင့် လက်မခံနိုင်သော အခြေအနေတွင်ရှိသည်။

သဘာဝသယံဇာတပေါကြွယ်ဝသော ကချင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကဲ့သို့သော ပြည်နယ်များရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း များသည် ဒေသတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် စစ်တပ်အကြား ပဋိပက္ခအား ကြီးမားစွာ အားဖြည့်ပေးနေသည့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းများသည် မြောက်များစွာသော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများရှိသော်လည်း အစိုးရနှင့် စစ်တပ်မှသက်ဆိုင်သူများသည် ၎င်းစီမံကိန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် စိတ်အားထက်သန်လျှက်ရှိပြီး ကောင်းမွန်သော ရလဒ်များရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းပြောဆိုလျက်ရှိသည်။

အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုထားသော အငြင်းပွားဖွယ် စီမံကိန်းများအပေါ် တုံ့ပြန်ရာတွင် ဒေသခံများမှ ဆန္ဒပြခြင်းနှင့် ဖယ်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုပေါ်ထွန်းမှု သေချာသည့်အချိန်ထိ ဧရာမစီမံကိန်း ကြီးများအား ရပ်တန့်ထား ရန် တောင်းဆိုမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

၆။ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ မှားယွင်းနေသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် နှစ်ရှည် ချေးငွေ ရယူခြင်း
(CERP: 6.1)

နောက်ဆုံး ရရှိနိုင်သည့် WHO ၏ ၂၀၀၀ ခုနှစ် စစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် ၁၉၀ အနက် ဒုတိယ အဆိုးရွားဆုံး စွမ်းဆောင်ရည် အဆင့်တွင်ရှိသည်။²⁵ ထိုစစ်တမ်းအတွင်း ဆက်လက် ဖော်ပြထားသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသည်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက်တစ်ဦးချင်း အသုံးစားရိတ်မှာ အဆင့် ၁၃၆ တွင်ရှိနေ သည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပြဿနာမှာ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အားနည်းခြင်း ကြောင့်မဟုတ်ပဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ချို့ယွင်းချက်များရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။²⁶ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာက စစ်တပ်က တည်ဆောက် ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် စတင်ဖွဲ့စည်းချိန်မှစ၍ ကြီးကြီးမားမား ပြောင်းလဲမှုမရှိခဲ့ပဲ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုပုံစံမှာ အလွန်အကျွံဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုပုံစံ၊ နှေးကွေးပြီး

²⁵ https://www.who.int/whr/2000/en/annex01_en.pdf?ua=1
²⁶ Ibid

အထက်အောက်စီးဆင်းမှုပုံစံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးရမည့် ပြည်သူများအပေါ် တာဝန်ခံမှုမရှိခြင်း တို့ဆက်လက် ရှိနေခဲ့သည်။

နှိုင်းယှဉ်ထောက်ပြရမည်ဆိုလျှင်မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပုံစံမှာ ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိပြီး ကုန်ကျမှုသက်သာကာ ထိရောက်မှု ရှိသည့် ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံနှင့်နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံပေါ် အခြေခံ သုံးသပ် သည်မှာ...

“...မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်သည် ယခင်က ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ပိုလန်နိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု စနစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ရှိနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါနိုင်ငံ များ၏ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်တွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးကို ၁၉၉၀ ခုနှစ်အစောပိုင်း တဝက်တပျက် ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလအတွင်းကပင် ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ အရှေ့ဥရောပနှင့် အခြားနိုင်ငံများအားလုံးနီးပါးက ခက်ခဲသော်လည်း အောင်မြင်မှုရှိသည့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးများ ပြုလုပ်ရာတွင် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းကို နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ် ချမှတ်အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့သည်.....²⁷

[သို့ဖြစ်ရာ] ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်အာဏာနှင့် ကျန်းမာရေး၏အရင်းအမြစ်များကို တည်နေရာနှင့် ပိုမိုနီးစပ်ရာသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းသည်ကျန်းမာရေး စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြင့်တက်စေရုံမျှသာမကပဲ ထိုနိုင်ငံက လုပ်ဆောင်နေသော ဒီမိုကရေစီပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင်နိုင်ငံသားများ၏ ပါဝင်မှုအတွက် ကြီးမားသော ဆွဲဆောင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေသည်။”

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလွန်အမင်း မှားယွင်းနေသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ဖြင့် လည်ပတ်နေသည့်ကျန်းမာရေး စနစ်ရှိနေလျက် ချို့ယွင်းချက်များရှိနေသည့် လက်ရှိကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်ကို အရင်မပြင်ပဲ ဤဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုတွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ချေးငွေကို ထုတ်ယူသင့်သည့် အချိန်မဟုတ်ပေ။ အနာဂတ် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပြည်ထောင်စုတွင်ရှိလာမည့် ထိရောက်မှုရှိပြီး အကျိုးဖြစ်ထွန်းကာ တာဝန်ခွဲဝေမှုရှိသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုတွင်သာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ပြီး လက်ရှိ ချို့ယွင်းနေသော ကျန်းမာရေးစနစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မလုပ်သင့်ပေ။

²⁷ https://themimu.info/sites/themimu.info/files/documents/Report_Federal_Devolved_Health_System_for_BurmaMyanmar_HCCG_March2014.pdf

၇။ IMF သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံတကာ အလှူရှင်များထံမှ ပမာဏကြီးမားသော ချေးငွေရယူသည့်အခါ အချုပ်အခြာအာဏာ ဆုံးရှုံးခြင်း

ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့မဟုတ် IMF ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်များထံမှ ကြီးမားသောချေးငွေများ ရယူရာတွင် သာမန်အားဖြင့် အတိုးဆပ်ရန်နှင့်နှစ်ပေါင်းများစွာ အကြွေးဆပ်ရခြင်း တာဝန်ခံမှုများ သာမဟုတ်ပဲ ချေးငွေများရယူရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့လစ်ဘရယ်စနစ်သစ်အတွင်း ပါဝင်မှုအတွက်အာမခံချက် ပေးရန် “ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းမှုများ” ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ ငွေချေးသောနိုင်ငံများသည် မကြာခင်ဆိုသလို နိုင်ငံတကာကော်ပိုရေးရှင်း ဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားကို ပိုမိုဦးစားပေးရန် ဖိအားပေးခံကြရပြီး မိမိနိုင်ငံ အချုပ်အခြာအာဏာအကျိုးစီးပွားများနှင့် လူမှုရေးအစီစဉ် အသုံးစရိတ်အပေါ်ကန့်သတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ရလေ့ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာ အင်စတီကျူးရှင်းများတွင် ငွေကြေးများချေးယူရာ၌ လိုက်နာရမည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် မူဝါဒများရှိသည်။ အဆိုပါသတ်မှတ်ချက်များသည် မြန်မာပြည်ကဲ့သို့ နိုင်ငံများကို ငွေချေးပေးရာ၌ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကျိုးအမြတ်ကို ရယူလိုသော အကျိုးစီးပွားအခြေခံ မျှော်လင့်ချက်များ ရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

တနည်းပြောရလျှင် “မည်သည့်နေ့လည်စာမှ အလားကားမရ” ဆိုရိုးစကားအတိုင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ရေရှည်နှင့် ရေတိုအကျိုးစီးပွားကို မျှော်လင့်ချက်တစ်စုံတစ်ရာမပါပဲ မိမိတို့ငွေကြေးအား ချေးငွားမည်မဟုတ်ကြောင်း ယခုအခြေအနေမှ ရည်ညွှန်းနေသည်။

တကယ်တမ်းတွင် မြန်မာပြည်အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ ချေးငွေများ မလိုအပ်ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတကြွယ်ဝသော နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နည်းလမ်းမှန်ဖြင့် စီမံခွဲမှုပြုလုပ်နိုင်ပါက ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ကြွယ်ဝချမ်းသာစေရန် ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိ အဆိုပါအရင်းအမြစ်များကို မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ၎င်းတို့၏ ခရီးစဉ်များက ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အခွမခိုးယူနေပြီး ကျွန်ုပ်တို့အား အကြမ်းဖက်ဖိနှပ်ရန်အတွက် လက်နက်များဝယ်ယူသုံးစွဲနေလျက်ရှိသည်။

၈။ အကျိုးအမြတ်ရရှိရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်နေသောအခြားတဖက်သို့ ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းမှာ အလုပ်မဖြစ်

ကိုဗစ်-၁၉ ဆိုကျိုးသက်ရောက်မှုများမှ မြန်မာပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရန် စိတ်စေတနာဖြင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝန်းမှ CERP အကူအညီပေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း

ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ၊ ငွေစီးဆင်းမှုများကို ပဋိပက္ခ၏ ဘက်တဖက်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားပြည်သူ များအား အကြီးအကျယ် ထိုးစစ်ဆင်နေသော စစ်ပွဲများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးနေသော နေပြည်တော်မှ တဆင့် ဖြတ်သန်းစီးဆင်းစေခြင်းသည် ပဋိပက္ခ၏ အခြားတဖက်တွင်ရှိသော သူများအတွက် အကျိုးရှိမည်မ ဟုတ်ပေ။

လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖက်ဒရယ်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများထက် ပြည်တွင်းစစ်တွင် ပိတ်မိနေဆဲဖြစ်သောကြောင့် ကာလရှည်ချေးငွေများ ရှာယူရမည့်အချိန်မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ နိုင်ငံတကာမှ COVID-19 နှင့်သက်ဆိုင်သော အစီစဉ်များကို တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်များတွင် ထောက်ပံ့ပေးလိုပါက ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက်များရှာဖွေရေးမစ်ရှင် (UNFFM) ၏ တင်ပြချက်အရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် လူသားဖြစ်မှုကို ဆန့်ကျင်သော ရာဇဝတ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံထားရသော ဗဟိုအစိုးရ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုများ၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများမရှိပဲ တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်အလိုက် သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များနှင့် တိုက်ရိုက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရမည်ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့ကူညီမှုများသည် ပဋိပက္ခပိုမိုကြီးထွားလာအောင် လောင်စာဆီဖြည့်ခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှုကို ကျူးလွန်နေသော အရပ်သားအမည်ခံ တပြည်ထောင်စနစ်ကို ထောက်ခံအားပေးခြင်းထက် ဖက်ဒရယ်ဒီမို ကရက်တစ်ပြည် ထောင်စုသို့ဦးတည်ပံ့ပိုးသည့် ပုံစံဖြစ်ရမည်။

နိဂုံး

စီးပွားရေးအရကုစားမှုပေးရန် အလျင်မြန်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီထွန်းကားပြီး ပွင်းလင်း မြင်သာမှု အကောင်းဆုံးနိုင်ငံများတွင်ပင်လျှင် ခက်ခဲမှုများရှိကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတွင် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု အမြင့်ဆုံး နေရာကိုရရှိထားသည့် မြန်မာပြည်သည်²⁸ မြင့်မားသော အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနှင့် ကြီးမားသောငွေကြေးပမာဏအား အရှိန်အဟုန်ဖြင့် သုံးစွဲမှုနှင့်ပေါင်းစပ် လိုက်မည်ဆိုပါက ကပ်ဆိုက်မှုတစ်ခုကို ဖြစ်စေမည်မဟုတ်ပါလား။

ကရည်၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များတွင် လက်ရှိ ထိုးစစ်ဆင်မှုများအတွက် တပ်မတော်မှ မည်မျှအကုန်ကျခံ သုံးစွဲနေသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ရန် ခက်ခဲသော်လည်း တပ်မတော်သည် ဗဟိုအစိုးရမှ အမေရိကန် ၂ ဘီလီယံကျော်သော ကာကွယ်ရေးအသုံးစရိတ် တရားဝင်ရရှိနေသည်။²⁹ ဤအခြေ အနေအတွင် စစ်တပ်မှ ကုဋေနှင့်ချီသော ပြည်သူ့ရုံးပုံငွေများအား ပြည်သူ့အပေါ် ပြန်လည်တိုက်ခိုက် ရန်အသုံးပြုနေချိန်တွင် အဘယ်ကြောင့် နိုင်ငံတကာ ချေးငွေ ၂ ဘီလီယံကျော်အား မြန်မာပြည်ရှိ

²⁸ <https://www.u4.no/publications/corruption-in-the-time-of-covid-19-a-double-threat-for-low-income-countries>
²⁹ <https://tradingeconomics.com/myanmar/military-expenditure>

ပြည်သူများက ထောက်ခံရမည်နည်း။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံသည် မိမိပြည်သူများအား သတ်ရန်အတွက် ငွေးချေးယူနေခြင်း သာဖြစ်သည်။

ဤပမာဏကြီးမားသည့် ချေးငွေများသည် မြန်မာစစ်တပ်မှ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် ထိုးစစ်ဆင်ရန်အတွက် အထောက်အပံ့ပေးမှာဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ သားစဉ်မြေးဆက်မှ အဆိုပါချေးငွေများအား ပြန်လည် ပေးဆပ်ရ မည်ဖြစ်သလို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို အကြီး အကျယ် ခံစားရမည်မှာ သေချာသည်။

ရှေးဦးစွာ ရိုရင်းစွဲအရင်းအမြစ်များအား ညီမျှစွာအသုံးပြုခွင့်နှင့် ချေးငွေများသည်လည်း အာဏာရှိ သူများ အတွက်မဟုတ်ပဲ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံးအတွက် အကျိုးရှိသည့်ချေးငွေများကို ဖြစ်စေရန် သေချာစေမည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ထူထောင်နိုင်သည့် အချိန်မရောက်ခင်အထိ ဗမာပြည်သို့ မည့်သည့် နိုင်ငံတကာ ချေးငွေများရယူခြင်းအား ကျွန်ုပ်တို့မှ ထောက်ခံသွားမည် မဟုတ်ပေ။

KPSN အကြောင်း

ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုကွန်ယက် (KPSN) သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကရင်လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်သော အကြီးမားဆုံးသောကွန်ရက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ KPSN အဖွဲ့ဝင်များသည် လုံခြုံမှုကင်းမဲ့သောပဋိပက္ခသက်ရောက်မှုခံရ သော ကရင်လူမှုအသိုင်းအဝန်းများ၊ နိုင်ငံတွင်းအိုးအိမ်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများနှင့် ဒုက္ခသည်များအတွက် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ လူသားချင်းအထောက်အပံ့များ ကူညီပံ့ပိုး ပေးလာခဲ့သည်။ KPSN သည် ဒေသခံကရင်တိုင်းရင်းသား လူမှုအသိုင်းအဝန်းများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်များမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အကြောင်းအသိပညာပေး ခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကရင် တိုင်းရင်းသားဒေသများအတွင်းရေရှည်တည်တံ့မည့် တန်းတိုမျှသောငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရေးစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည်။

ဆက်သွယ်ရန် : kpsn14@gmail.com , (+66) 0861182261 0954092280